

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br. 59

27.10.2016. godine

Beograd

ZAPISNIK

Sa 58. sednice Komisije za žalbe, održane 27.10.2016. sa početkom u 18 sati u prostorijama Saveta za štampu

Prisutni svi članovi Komisije: Stojan Marković, Tamara Skrozza, Vlado Mareš, Vera Barišić - Popović, Petar Jeremić, Slobodan Stojićević, Nevena Krivokapić, Ivana Stjelja, Dragan Đorđević, Zlatko Čobović i Jelena Spasić.

Ostali prisutni: Gvozden Nikolić, podnosilac žalbe u ime „Glasa zapadne Srbije“, Mihajlo Gligorić, novinar „Pančevca“, Nora Beljulji i Edona Fetoši iz Saveta za štampu Kosova i Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Asocijacija medija prethodno je obavestila Savet za štampu da je za novu članicu Komisije izabrala Veru Barišić – Popović umesto dosadašnjeg predstavnika Asocijacije Ivana Cvejića. Udruženje novinara Srbije odlučilo je da Vladimira Radomirovića na ovoj sednici zameni Slobodan Stojićević.

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Gej lezbejskog info centra na komentare ispod teksta objavljenog na portalu B92 Net
2. Razmatranje žalbe Gej lezbejskog info centra na tekst objavljen u „Pančevcu“
3. Razmatranje žalbe „Glasa zapadne Srbije“ na tekst objavljen na portalu „OzonPress“

1. Gej lezbejski info centar podneo je žalbu zbog uvredljivih komentara ispod teksta o transrodnom muškarcu koji je rodio dete, kojima su, kako je navedeno, prekršene odredbe Kodeksa o zabrani diskriminacije i govora mržnje. U toku rasprave, Nevena Krivokapić je rekla da portal radi premoderaciju komentara, čak ima istaknuta i pravila u kojima se naglašava da neće objavljivati komentare koji sadrže psovke i uvrede. U ovom slučaju, kako je ocenila, objavljene su uvrede, bez obzira što su autori komentara izneli svoje mišljenje. Tvrdnje da su transrodne osobe bolesne jesu diskriminacija, jer Svetska zdravstvena organizacija to ne smatra bolešću. Slične stavove su izneli i Petar Jeremić i Ivana Stjelja, ocenivši da je jasna diskriminacija reći za jednu društvenu grupu da je bolesna, te da je time prekršen Kodeks. Zlatko Čobović bio je, međutim, drugačijeg mišljenja – da stavovi iz objavljenih komentara ne predstavljaju uvredu. Neko, kako je rekao, ima pravo da misli da je to što je muškarac rodio i doji dete odvratno i bolesno, nasuprot nekom drugom mišljenju.

Slobodan Stojićević je takođe mislio da nije reč o uvredama, da je „odvratnost“ čak više osećaj nego mišljenje i da čovek ne može da bira da li će mu nešto biti odvratno ili neće, i dodao da nije siguran

ni da je reč o diskriminaciji jer je ona „davanje manje prava drugima“. Nasuprot tome, Vlado Mareš je ocenio da su sporni komentari „klasičan primer izliva homofobije“ i podsetio na prethodne slučajeve u kojima je Komisija ocenila da je reč o govoru mržnje, zaključivši da je ovo potpuno isto. Tamara Skrozza je ukazala na to da svako može da misli šta hoće, ali da mora da vodi računa o tome da se ne može u javnom prostoru nešto nazivati bolesnim, kad nije reč o bolesti. Nakon rasprave, Komisija je sa osam glasova „za“, dva „protiv“ i jednim „uzdržanim“ odlučila da izrekne javnu opomenu zbog kršenja odredaba o zabrani diskriminacije.

2. Gej lezbejski info centar podneo je žalbu zbog teksta o profesorki koja je osuđena zbog vređenja LGBT populacije na Fejsbuku, zbog toga što je, po mišljenju te organizacije, autor teksta, izbegavajući da navede šta je tačno napisala, čitav slučaj predstavio kao ugrožavanje slobode govora. Vlado Mareš je, u raspravi, rekao da čitaoci nisu uskraćeni na bilo koji način time što nije navedeno koje stereoptipe je iznela, te da bi autor kada bi ponovio sve što je napisala, i sam prekršio odredbe Kodeksa koje se odnose na zabranu diskriminacije. Možda, zanatski gledano, ta infamacija nedostaje, ali su čitaoci istinito informisani i tekst je sasvim jasan. Petar Jeremić se saglasio da Kodeks nije prekršen u ovim slučajevima, s tim što je dodao da mu smeta što u tekstu piše da ova presuda znači da „se izgleda više neće tolerisati izražavanje različitih stavova“, jer ovde nije reč o tome. Po njegovom mišljenju, ipak, redakcija je pokazala želju da ispravi eventualne nejasnoće ponudivši da objavi reagovanje. Tamara Skrozza i Jelena Spasić bile su sasvim suprotnog mišljenja. One su navele da je iz teksta nejasno zbog čega je žena osuđena, već se iz onoga što je napisano može zaključiti da je „jadna nastradala samo zbog toga što je rekla šta misli“. Zbog toga je, istakla je Skrozza, Kodeks prekršen u delu koji kaže da je izostavljanje činjenica koje mogu bitno da utiču na stav čitaoca jednako iznošenju laži. Nevena Krivokapić je ocenila da su u tekstu mešaju razni termini, pa se govori i o vređanju i o diskriminaciji, ali se čini da je iz teksta jasno za šta je profesorka osuđena, a autor i navodi da je reč o krivičnom delu za koje se može izreći i zatvorska kazna do tri godine. Ona je takođe podsetila da je redakcija bila spremna da objavi reagovanje. Slične stavove izneli su i Zlatko Čobović, Slobodan Stojićević, Dragan Đorđević i Ivana Stjelja, dok je Vera Barišić Popović rekla da je tekst „trapavo“ napisan, da nema sve potrebne elemente, u tekstu se negde kaže da je osuđena zbog vređanja LGBT populacije, ali toga nema u lidu. Stojan Marković je naglasio da što više odluka Komisija donosi, to više žalbi dobija od predstavnika LGBT populacije, te da se deo njih pretvara u „profesionalne žalioce“, što na neki način predstavlja instrumentalitaciju Komisije za žalbe. Po okončanju rasprave, Komisija je sa osam glasova „za“, dva „protiv“ i jednim „uzdržanim“ odlučila da Kodeks nije prekršen.

3. Gvozden Nikolić, vlasnik „Glasa zapadne Srbije“ podneo je žalbu tvrdeći da su na portalu „OzonPress“ objavljene netačne i neproverene informacije o tome koliko je njegov medij dobio novca iz budžeta poslednjih godina, kako bi se on predstavio kao lažov jer je prethodno za „Politiku“ rekao da nikada nije dobio ništa. Iz rasprave i odlučivanja bio je izuzet Stojan Marković, vlasnik OzonPressa, pa je sednici u ovom delu predsedavao Slobodan Stojićević. Tamara Skrozza je rekla da će i ovog puta biti uzdržana i da može samo da ponovi ono što je rekla i na prethodnoj sednici,

kada su takođe razmatrane žalbe GZS na OzonPress – da su sve one instrumentalizacija Komisije za žalbe, koja treba da izabere stranu u lokalnom medijskom ratu. Vlado Mareš je rekao da je ovo samo nastavak priče zbog koje već sa nelagodom dolazi na sednice Komisije. On je istakao da je van delokruga rada Komisije da ulazi u međusobne sukobe vlasnika medija u Čačku, da Komisija nema kapaciteta da bavi ozbiljnom istragom o tome ko je koliko para dobio od države i da to nema veze sa odlučivanjem o kršenju Kodeksa. Kao i u prethodnim slučajevima, glasaće, rekao je, da Kodeks nije prekršen i tako će biti i ubuduće ako stignu slične žalbe. Jelena Spasić je, međutim, rekla da, iako je verovatno reč o „ličnom sukobu“, svako ima pravo da se žali Savetu i Komisija mora da razmatra svaku žalbu koju dobije. Smeta joj, naglasila je, što ni ovaj, kao ni prethodni tekstovi, nije potpisan, a smatra da je Kodeks prekršen jer se ne pravi razlika između pretpostavki, nagađanja i činjenica, pošto autor teksta nije tačno naveo kako je došao do iznosa od 16,1 milion, već je ostavio prostor da se nagađa da li je to isitina ili ne. Ne može, rekla je, da se napiše samo 300 000 + 580 000 ...=16,1 milion, već to mora da se dokumentuje. Petar Jeremić je takođe rekao da Komisija mora da odlučuje o svim žalbama, ali da smatra da u ovom slučaju nema prekršaja Kodeksa. Nikolićeva izjava u „Politici“ je očigledno netačna, što se vidi i iz samog teksta žalbe, a iz podataka APR-a, u koje je i sam imao uvid, vidi se da je GZS u više opština u Srbiji dobio novčane iznose od po nekoliko stotina dinara. Nevena Krivokapić je istakla da je prinuđena da odlučuje samo na osnovu izjava jedne i druge strane, odnosno da treba da se opredeli kome će više da veruje, jer ni jedna strana ne nudi odgovarajuće dokaze za ono što tvrdi, te da su i tekst i žalba konfuzni. Slobodan Stojićević je rekao da, kada se pročitaju i tekst i žalba, ipak ima stvari koje su nesporne – nesporno je da je Nikolić rekao da nije dobio nikakav novac, a onda je sam u žalbi Savetu naveo da jeste, dakle potvrdio je da nije govorio istinu, što se tvrdi i u tekstu. On je dodao da u svemu ovome ima i nečeg što se tiče međusobnih sukoba dva vlasnika medija, a što za Komisiju nije bitno. Po završetku rasprave, jedan član Komisije glasao je da je Kodeks prekršen, tri da nije, dok je šest članova Komisije ostalo uzdržano, tako da nije bilo većine od osam glasova za odluku.

Sednica je završena u 19 sati.

Zapisnik vodila

Gordana Novaković

Predsedavajući

Stojan Marković